

นวัตกรรมการศึกษา

ชื่อเรื่อง : การศึกษาการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม ด้านการเรียนวิชาประดิษฐ์โดยใช้การเสริมแรงทางบวก เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพสู่การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

ชื่อผู้จัดทำ : นางชุตานา เกาศรี

โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม

ปี พ.ศ. 2564

ประเภทนวัตกรรม

ด้านการจัดการ

ด้านหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนรู้

ด้านสื่อและเทคโนโลยี

ด้านวัดและประเมินผล

1.หลักการ

การเรียนการสอนในชั้นเรียน นอกจากจะเป็นสถานที่ให้ความรู้แล้ว ยังเป็นสถานที่ฝึกพฤติกรรมให้อยู่ในระเบียบวินัยตามความประสงค์ของสังคม การขาดความรับผิดชอบในการทำงานเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้อันเป็นผลทำให้การสอนไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นได้รับการเสริมแรง พฤติกรรมนั้นจะมีความถี่ลดลงจนหายไป นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการตอบสนองในพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนมากในระยะที่ได้รับการเสริมแรง ทฤษฎีนี้สามารถนำไปประยุกต์ปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนได้ คือเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี แล้วได้รับแรงเสริมจากครู เด็กมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น เด็กจะเห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีได้มากกว่าการดู หรือการขู่ว่าจะลงโทษ

เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่ โดยตรงในการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ เพื่อให้เด็กไทยเจริญทุกด้าน ตามความมุ่งหมายของการศึกษา พฤติกรรมการขาดความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียน เป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา และเป็นคุณลักษณะไม่พึงประสงค์ในสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม โดยใช้การเสริมแรงทางบวก

๒.วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ด้านการเรียนวิชาประดิษฐ์โดยใช้การเสริมแรงทางบวก

3.วิธีดำเนินการ

ได้ดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 การออกแบบนวัตกรรมผู้สอนได้วางแผนและออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม PDCA

3.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม

1. ขั้นเตรียมการ (Plan)

1.1 หาครูผู้เชี่ยวชาญ ฝ่ายวิชาการวางแผนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝ่ายวิชาการ

2.ขั้นเตรียมการ (Do)

คัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม ที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำงานจำนวน 5 คน คือ

1.เด็กชาย ชนะชัย ภูมาลี 2 เด็กชาย พิชชานันท์ มณีวงษ์

3.เด็กชายนันทวัฒน์ แก้วคำ 4เด็กชาย วชิรพล คำนึ่ง 5.เด็กชายสุรดิษฐ์ ชาติมนตรี

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้การปรับพฤติกรรมครั้งนี้เป็นการทดลอง แบบใช้การสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนใช้เวลาทั้งสิ้น ๖ สัปดาห์ คือตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 โดยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 : เป็นระยะเส้่นฐานพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำงานระยะนี้ ผู้ดำเนินการปรับพฤติกรรมทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมใช้เวลา 1 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2564 ถึง วันที่ 22 มกราคม 2564

ระยะที่ 2 : เป็นระยะที่ใช้การเสริมแรงทางบวก คือการให้ ☆ ในการปรับพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำงานใช้เวลา 1 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2564 โดยผู้ปรับพฤติกรรมเป็นผู้ให้ ☆ และชี้แจงเงื่อนไขการให้ ☆ ให้นักเรียนทราบโดยจะให้ ☆ ในแต่ละวันที่นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดโดยมีแบบบันทึกพฤติกรรมติดบนกระดานในห้องเรียน ถ้านักเรียนคนใดได้ ☆ มากที่สุดเมื่อสิ้นสุดการทดลองจะได้รับรางวัล เช่น ปากกา 1 แท่ง ตามความพอใจ

ระยะที่ 3 : ระยะตรวจสอบความคงทนของพฤติกรรมที่ได้ปรับแล้ว ระยะนี้ใช้เวลา 1 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 จะงดให้ ☆ แก่กลุ่มทดลอง แต่จะใช้แรงเสริมทางสังคมได้แก่คำชมเชย การแต่งตั้งสัมผัส การพยักหน้ายอมรับ เป็นต้น

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผลพัฒนา (Check)

3.1 ประเมินผลทักษะปฏิบัติ

3.2 สสำรวจความพึงพอใจ

4. ขั้นสรุปงาน และรายงาน

4.1 สรุปอภิปรายปัญหาอุปสรรค

4.2 ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.สรุปผล

ระยะที่ 1 : เป็นระยะเส่นฐานพฤติกรรม ซึ่งยังไม่มีเสริมด้วยการให้ ☆ และผู้ที่ถูกสังเกตยังไม่รู้ตัว ใช้เวลา 1 สัปดาห์นักเรียนจึงมีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำงาน โดยเฉพาะ

- เด็กชาย ชนะชัย ภูมาลี ไม่เตรียมอุปกรณ์มา ไม่ทำงานที่มอบหมาย ต้องเรียกมามาตักเตือนหลายครั้ง
- เด็กชาย พิษชานันท์มณีวงษ์ ชอบร้องเพลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ทำงานไม่เสร็จในเวลา ต้องตักเตือนหลายครั้ง
- เด็กชายนันทวัฒน์ แก้วคำ ชอบนั่งเหม่อลอย ไม่ทำงาน ต้องคอยกระตุ้นให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา
- เด็กชาย วชิรพล คำนึ่งไม่จดการบ้าน ไม่ใส่ใจในการทำงาน ขาดความรับผิดชอบต้องเรียกมามาตักเตือนหลายครั้ง
- เด็กชายสุรดิษฐ์ ชาติมนตรี ไม่ทำงาน ขาดความรับผิดชอบ ขาดเรียนบ่อยๆ ต้องเรียกมามาตักเตือนหลายครั้ง

ระยะที่ 2 : เป็นระยะที่จะเริ่มใช้ ☆ ในการปรับพฤติกรรมเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยแจ้งเงื่อนไขให้ผู้รับการปรับพฤติกรรมได้รับทราบว่าจะมีการให้ ☆ และจะให้ ☆ ในแต่ละวันที่นักเรียนรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด โดยมีแบบบันทึกพฤติกรรมติดบนกระดานในห้องเรียน ถ้านักเรียนคนใดได้ ☆ มากที่สุดเมื่อถึงเวลาที่กำหนดจะได้รับรางวัลตามกติกากำหนดไว้ จากการสังเกตนักเรียนมีความพึงพอใจกับการได้รับแรงเสริมเป็น ☆ ทั้ง 5 คน มีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามกำหนดเวลาของแต่ละวัน แต่บางวันนักเรียน บางคนขาดความรับผิดชอบในการทำงาน แต่พอเห็นเพื่อนได้รับ ☆ ก็จะมีควมรับผิดชอบในการทำงานดีขึ้น

ระยะที่ 3 : เป็นสัปดาห์ที่ 3 ของการปรับพฤติกรรม และระยะนี้จะงดการให้ ☆ แต่จะให้แรงเสริมทางสังคมแทนโดยการกล่าวคำชมเชย การสัมผัส และการพยักหน้า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานมากขึ้น และสามารถทำงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา

5.ประโยชน์ที่ได้รับ

การให้แรงเสริมทางบวกคือ ชมเชย สามารถลดพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียน ทั้ง 5 คนได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้รับดาวเป็นแรงเสริม มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น เพื่อจะได้รางวัล หรือคำชมเชย จึงสามารถนำวิธีการนี้ไปใช้กับการปรับพฤติกรรมของนักเรียนคนอื่นๆ ได้ต่อไป

แบบบันทึกพฤติกรรมการความรับผิดชอบในการทำงาน
วันที่ 18 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564

ชื่อ เวลา	ดช.ชนะชัย	ดช.พิชชานันท์	ดช.นันทวัฒน์	ดช.วชิรพล	ดช.สุรดิษฐ์
สัปดาห์ที่ 1					
18 ม.ค. 64	✘	✘	✘	✘	✘
19 ม.ค.64	☐	✓	☐	☐	☐
20 ม.ค.64	☐	☐	✓	☐ ☐	✘
21 ม.ค. 64	☐	☐	☐	☐ ☐	☐
22 ม.ค 64	☐	☐	✓	☐ ☐	✘
สัปดาห์ที่ 2					
25 ม.ค.	★ ☐	★ ☐	✘	✘	✘
26 ม.ค.63	✘	✘	☐ ☐	✘	☐
27 ม.ค. 63	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐	☐ ☐
28 ม.ค. 63	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐
29 ม.ค. 63	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	✘
สัปดาห์ที่ 3					
1 ก.พ.. 64	✘	✘	✘	☐ ☐	✘
2 ก.พ. 64	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐
3 ก.พ. 64	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	✘	☐ ☐
4 ก.พ. 64	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐	☐ ☐
5 ก.พ. 64	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐

✘	ขาดความรับผิดชอบในการทำงาน
★	มีความรับผิดชอบในการทำงาน
✓	ให้คำชมเชย

แบบบันทึกพฤติกรรมการความรับผิดชอบในการทำงาน
วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

ชื่อ เวลา	ดช.คมสัน	ดช.ธวัชชัย	ดช.สุวิทย์	ดช.อนุชา	ดช.พีรพัฒน์
สัปดาห์ที่ 4					
8 ก.พ. 64	✘	✘	✘	☐	✘
9 ก.พ. 64	☐	✓	☐	☐	✘
10 ก.พ. 64	☐	☐	✓	☐	☐
11ก.พ. 64	☐	☐	☐	✘	☐
12 ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	☐
สัปดาห์ที่ 5					
15 ก.พ. 64	★ ☐	★ ☐	✘	✘	☐
16 ก.พ. 64	✘	✘	☐	✘	☐
17ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	☐
18 ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	✘
19 ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	✘
สัปดาห์ที่ 6					
22 ก.พ. 64	✘	✘	✘	✘	☐
23 ก.พ. 64	☐	☐	☐	✘	☐
24 ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	☐
25 ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	✘
26 ก.พ. 64	☐	☐	☐	☐	✘

- ✘ ขาดความรับผิดชอบในการทำงาน
- ★ มีความรับผิดชอบในการทำงาน
- ✓ ให้คำชมเชย